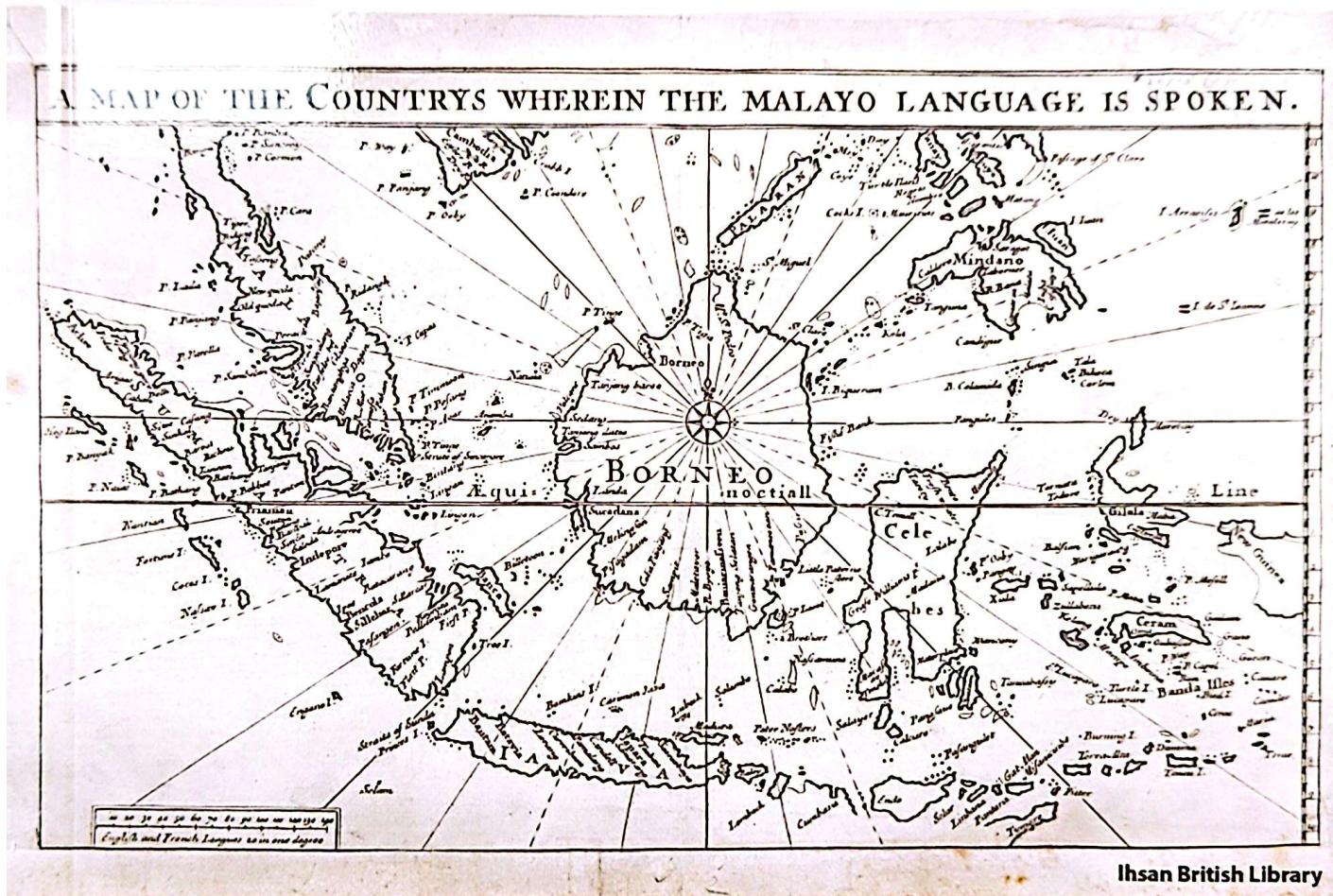

WATAN BANGSA MALAYSIA

Ihsan British Library

WAN AHMAD FAUZI WAN HUSAIN MOHAMED ANWAR OMAR DIN

WATAN BANGSA MALAYSIA

**WAN AHMAD FAUZI WAN HUSAIN
MOHAMED ANWAR OMAR DIN**

WATAN BANGSA MALAYSIA

DATUK DR. WAN AHMAD FAUZI WAN HUSAIN
DATO' DR. MOHAMED ANWAR OMAR DIN

Penerbit
Abad Sinergi Sdn Bhd. - Penerbit UMPSA
Selangor

2024

CETAKAN PERTAMA 2024
© Hak Cipta Wan Ahmad Fauzi Wan Husain

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukarkan ke dalam sebarang bentuk atau dengan sebarang alat juga pun, sama ada dengan cara elektronik, gambar rakaman dan sebagainya tanpa kebenaran bertulis daripada Pengarang terlebih dahulu.

Penerbit merakamkan penghargaan kepada Kerajaan Malaysia yang menyalurkan dana untuk penerbitan buku ini dan Dewan Bahasa dan Pustaka selaku Urus Setia Penggerak Industri Buku Negara.

Manuskrip buku ini telah diwasitkan oleh seorang pakar bidang sebelum diterbitkan.

Direka letak oleh:
Mohd Taufik Hassan

Diterbitkan oleh:
Abad Sinergi Sdn. Bhd.
No. 40 A, Jalan 3/70, Seksyen 3,
43650 Bandar Baru Bangi
Selangor Darul Ehsan.

dan
Penerbit UMPSA
Universiti Malaysia Pahang Al-Sultan Abdullah,
26600 Pekan, Pahang.

Diedarkan oleh:
Akademi Watan Sdn. Bhd.

Diurus cetak oleh:
Kasacetak Impresif Sdn. Bhd.
No. 34, Jalan Sek 1/21
Taman Kajang Utama, 43000 Kajang
Selangor Darul Ehsan.

Kandungan

WATAN BANGSA MALAYSIA

<i>Potret Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong XVII</i>	v
<i>Rukun Negara</i>	8
<i>Penghargaan</i>	9
<i>Sekapur Sireh</i>	11
<i>Pengantar</i>	13
<i>Prolog</i>	23
BAB 1 Epistemologi	1
BAB 2 Konfigurasi Melayu	13
BAB 3 Kesultanan Melayu	53
BAB 4 Jati Diri Melayu	87
BAB 5 Kesetiaan pada Watan	119
BAB 6 Diskriminasi Berperlembagaan	189
BAB 7 Epilog	253
<i>Lampiran</i>	265
<i>Biodata Pengarang</i>	301
<i>Bibliografi</i>	305
<i>Indeks</i>	i-vi

PENGHARGAAN

Dengan Nama Allah Yang Maha Pemurah lagi Maha Pengasih.
Selawat dan salam buat junjungan besar Nabi Muhammad SAW.

Bangsa Malaysia ialah satu isu yang sekian lama diperbahaskan serta mengundang pelbagai tafsiran dan polemik. Sebagai sebuah Persekutuan yang mempunyai perlembagaan, sejarah perundangan, sistem politik, adat dan kebudayaan; slogan Malaysia Baharu, 1Malaysia dan Malaysia MADANI perlu ditelusuri dalam kerangka watannya kerana jati diri bangsa Malaysia tidak lahir begitu sahaja apatah lagi apabila memperkatakan tentang pembinaan negara bangsa.

Justeru, buku ini bertujuan untuk mengemukakan jati diri bangsa Malaysia daripada kerangka sejarah watan dan undang-undang negara. Petikan daripada dokumen perundangan turut dimuatkan agar pembaca terdidik dengan sumber primer untuk menolak naratif liar yang begitu dipopularkan dalam masyarakat, antaranya ‘kontrak sosial’. Jurisprudens watan yang berpendekatan sejarah perundangan dan konteks tempatan digunakan sebagai kaedah analisis kerana unsur watan lebih adil untuk mentafsir peruntukan Perlembagaan Persekutuan yang menyentuh unsur jati diri bangsa serta kelestariannya.

Buku ini mengandungi hasil kajian tesis Sarjana Falsafah (M.Phil) pengarang bertajuk *Rekonfigurasi Epistemologi Jati Diri Melayu: Manifestasinya ke Atas Silat Seni Gayong* (2013) di bawah penyeliaan Y.Bhg Profesor Dato' Dr. Mohamed Anwar bin Omar Din. Beliau turut membenarkan pengarang mengolah kajian lepasnya lantaran nama Mohamed Anwar Omar Din dirakamkan sebagai pengarang bersama. Penyelidikan lanjut dibuat oleh pengarang di bawah projek berdaftar Pusat Pengurusan Penyelidikan Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (Project ID: SPP24-223-0223).

Pada kesempatan ini, pengarang ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada Kerajaan Persekutuan, Istana Negara, Pejabat Penyimpan Mohor Besar Raja-Raja, Dewan Bahasa dan Pustaka, *The British Library*, *The National Archives* dan Parlimen Malaysia. Penghargaan yang sama buat YBhg. Datuk Profesor Emeritus Dr. Osman bin Bakar, Rektor Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM), YAD Tan Sri Dato' Setia Mohd Zawawi bin Salleh, Institut Antarabangsa Pemikiran Islam dan Tamadun UIAM, Universiti Malaysia Pahang Al-Sultan Abdullah, Abad Sinergi Sdn. Bhd., Penerbit UMPSA, YBhg. Datuk Profesor Dr. Abdelaiziz Berghout, YBhg. Dato' Azemi bin Mahat, YBhg. Profesor Dato' Perdana Dr. Haji Abdul Malik, YBhg. Profesor Dr. Khaliq Ahmad bin Mohd Israil, Calvin Teoh, Wan Ahmad Firdus bin Wan Hussain, Mohammad Affiuddin bin Mohd Nasir serta semua pihak yang turut menyumbang sehingga penerbitan buku ini menjadi kenyataan.

Sesungguhnya perkembangan semasa yang menyentuh hal ehwal bangsa Malaysia dan isu ketatanegaraan menggerakkan pengarang untuk membahaskan tajuk di sini. Pengarang percaya tajuk ini amat mustahak untuk difahami agar anak bangsa kita dapat menghargai intipati Perlembagaan Persekutuan dan undang-undang tubuh kerajaan di setiap Negeri yang menjadi pendiri kepada Malaysia pada hari ini. Buku ini juga diharapkan dapat menghuraikan Fiqh al-Watan di negara kita dalam isu negara bangsa yang sejahtera.

**DATUK DR. WAN AHMAD FAUZI BIN
HASHIM @ WAN HUSAIN**

PJN., DPNS., SMT., PhD., M.Phil., LLB(Hons).

Profesor Madya

Institut Antarabangsa Pemikiran Islam dan Tamadun
Universiti Islam Antarabangsa Malaysia/
Fakulti Pengurusan Industri Universiti Malaysia Pahang
Al-Sultan Abdullah

2 November 2024

Pada kesempatan ini, pengarang ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada Kerajaan Persekutuan, Istana Negara, Pejabat Penyimpan Mohor Besar Raja-Raja, Dewan Bahasa dan Pustaka, *The British Library*, *The National Archives* dan Parlimen Malaysia. Penghargaan yang sama buat YBhg. Datuk Profesor Emeritus Dr. Osman bin Bakar, Rektor Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM), YAD Tan Sri Dato' Setia Mohd Zawawi bin Salleh, Institut Antarabangsa Pemikiran Islam dan Tamadun UIAM, Universiti Malaysia Pahang Al-Sultan Abdullah, Abad Sinergi Sdn. Bhd., Penerbit UMPSA, YBhg. Datuk Profesor Dr. Abdelaziz Berghout, YBhg. Dato' Azemi bin Mahat, YBhg. Profesor Dato' Perdana Dr. Haji Abdul Malik, YBhg. Profesor Dr. Khaliq Ahmad bin Mohd Israil, Calvin Teoh, Wan Ahmad Firdus bin Wan Husain, Mohammad Affifuddin bin Mohd Nasir serta semua pihak yang turut menyumbang sehingga penerbitan buku ini menjadi kenyataan.

Sesungguhnya perkembangan semasa yang menyentuh hal ehwal bangsa Malaysia dan isu ketatanegaraan menggerakkan pengarang untuk membahaskan tajuk di sini. Pengarang percaya tajuk ini amat mustahak untuk difahami agar anak bangsa kita dapat menghargai intipati Perlembagaan Persekutuan dan undang-undang tubuh kerajaan di setiap Negeri yang menjadi pendiri kepada Malaysia pada hari ini. Buku ini juga diharapkan dapat menghuraikan *Fiqh al-Watan* di negara kita dalam isu negara bangsa yang sejahtera.

**DATUK DR. WAN AHMAD FAUZI BIN
HASHIM @ WAN HUSAIN**

PJN., DPNS., SMT., PhD., M.Phil., LLB(Hons).

Profesor Madya

Institut Antarabangsa Pemikiran Islam dan Tamadun
Universiti Islam Antarabangsa Malaysia/
Fakulti Pengurusan Industri Universiti Malaysia Pahang
Al-Sultan Abdullah

2 November 2024

A

- abad ۱۴, ۵, ۷-۹, ۱۴-۱۵, ۲۵, ۲۹-۳۰, ۳۵-۳۷, ۴۰-۴۵, ۴۸-۵۲, ۵۴-۵۶, ۶۰, ۹۰, ۱۱۵, ۲۵۵-۲۵۶
Aceh ۱۴, ۴۲-۴۳, ۹۶, ۱۱۳-۱۱۴
adat Melayu ۱۴, ۱۵, ۱۸, ۵۹-۶۱, ۶۵, ۷۰, ۷۳, ۱۰۰, ۱۰۸-۱۰۹, ۱۱۵, ۱۲۱, ۱۴۱, ۱۸۳-۱۸۵, ۱۹۴, ۱۹۹, ۲۰۶-۲۰۸, ۲۲۴, ۲۵۶
adat resam ۲۲, ۵-۶, ۳۱, ۳۳, ۱۰۸-۱۱۱, ۱۸۳, ۲۴۲
adat tempatan ۱۹۹, ۲۶۲,
agama Islam ۱۲, ۱۴, ۱۵-۱۶, ۳۱, ۵۰, ۵۵, ۵۸, ۶۱, ۶۳, ۶۵, ۸۹, ۹۰-۹۱, ۱۰۲-۱۰۳, ۱۰۸, ۱۱۳-۱۱۴, ۱۴۱, ۱۸۳, ۱۹۰, ۱۹۴, ۱۹۷-۲۰۰, ۲۰۲-۲۰۳, ۲۰۷, ۲۵۱, ۲۵۶, ۲۶۳-۲۶۴
Alam Melayu ۱۳, ۱۵, ۱۵-۱۶, ۲۰, ۴۳, ۴۵, ۴۸, ۵۰-۵۲, ۵۴, ۶۰, ۶۲, ۶۷, ۹۵-۹۷, ۱۰۳, ۱۱۳-۱۱۴, ۲۵۴-۲۵۵
al-Fiqh al-Watani ۲۶, ۸۵
Allah SWT ۱۱-۱۲, ۱۰۲-۱۰۳, ۱۸۴, ۲۲۵, ۲۶۴
Asia Tenggara ۱۷, ۱۹, ۲۱, ۲۳-۲۴, ۳۵, ۲۵۷

B

- bahasa Arab ۲۲, ۷-۸, ۱۱۱
bahasa Kebangsaan ۹۱, ۲۰۸-۲۰۹, ۲۵۹
Bahasa Melayu ۱۰, ۲۶, ۶, ۲۲, ۳۰-۳۱, ۳۳, ۳۷, ۴۰, ۴۷, ۵۱, ۶۰, ۱۰۰, ۱۰۸, ۱۱۱, ۱۳۹-۱۴۱, ۱۵۸-۱۵۹, ۱۶۱, ۱۸۵, ۱۹۴, ۲۰۱, ۲۰۸-۲۰۹, ۲۵۶, ۲۵۹, ۲۶۲-۲۶۳
Bahasa Melayu-Nusantara ۱۵
bangsa Malaysia ۹, ۱۰, ۱۱, ۱۲, ۲۰-۲۶, ۶, ۹, ۳۵, ۱۱۸, ۱۲۱-۱۲۳, ۲۰۹, ۲۴۳, ۲۴۶, ۲۵۴, ۲۵۸, ۲۶۲-۲۶۳
batu bersurat ۳۷-۴۰, ۴۸, ۵۷-۵۸, ۶۰, ۲۵۵
Belanda ۶۶-۶۷, ۶۹, ۷۱-۷۳, ۱۱۵, ۲۵۵
bomoh ۱۰۲
Bosnia ۸۸, ۹۰-۹۱
British ۱۳-۱۰, ۱۹-۲۱, ۱۴, ۲۱-۲۲, ۲۸, ۲۹-۳۱, ۳۴, ۴۳, ۴۵, ۶۱, ۶۷, ۱۱۵, ۱۲۰, ۱۲۴-۱۲۶, ۱۲۸-۱۳۱, ۱۳۶-۱۳۹, ۱۴۹-۱۵۵, ۱۶۳-۱۶۹, ۱۹۰, ۱۹۹, ۲۱۵, ۲۱۹, ۲۴۴, ۲۲۸, ۲۵۵, ۲۵۷, ۲۵۸, ۲۶۰

C

- campur tangan ۱۹, ۲۱, ۶۴, ۱۶۹, ۱۹۹, ۲۲۸, ۲۶۰
catatan I-Tsing ۳۵-۳۷, ۴۰, ۴۳, ۵۱

Commonwealth 150-152, 154-155, 174-175, 229
Confederacy 43

D

dalang 26-27
Denmark 4-5
Dewan Undangan Negeri 244
Dewi 26
diskriminasi berperlembagaan 20, 233-234, 260
doktrin 11, 197, 202, 260
dunia Islam 89

E

Eastern India 36
ekonomi 11, 3, 58, 60-61, 101, 106, 115, 120, 242, 260
epistemologi 16, 25, 184, 256
Eropah 4, 7, 22, 41, 90, 183, 219

F

Federalisme 184-185, 205, 208, 224-225, 232-233, 245, 256, 263
fenomena 33, 95,
Filipina 12, 5, 43, 258
Fiqh al-Watan 11

G

gagasan 189, 120, 257
geografi 8, 17, 22, 35, 89-90
geopolitik 3, 18, 22, 51-52, 57, 68, 90, 97

H

hak asasi 11, 163, 160, 217, 234, 239
Hang Jebat 26
Hang Tuah 26, 56, 114
Hukum Kanun Melaka 59, 106, 118
hukum Syarak 109, 206, 208

I

- identiti ۱۸, ۲۳, ۲۹, ۳۶, ۱۰, ۱۶, ۳۳, ۶۳, ۸۸-۹۱, ۹۸, ۱۰۳, ۱۲۰
Institusi politik ۸۸
institusi Raja Melayu ۱۰, ۱۴-۱۵, ۹۹-۱۰۰, ۱۰۳, ۲۵۸, ۲۶۲-۲۶۳
istiadat ۱۰, ۶۸-۶۹, ۷۱, ۸۳, ۱۰۷-۱۰۸, ۱۱۰, ۱۱۲, ۱۴۲

J

- jati diri Melayu ۱۱, ۱۴-۱۵, ۲۵, ۲۷, ۲۹, ۳۱-۳۴, ۵۰, ۹۵, ۹۹-۱۰۰, ۱۰۸, ۱۱۱, ۱۱۶, ۲۵۶, ۲۶۲
Jawa ۲۶-۲۷, ۲۹-۳۰, ۴۱, ۴۴, ۵۴, ۵۷, ۹۷, ۱۰۵-۱۰۶, ۲۵۴
Jawatankuasa Kerja Perlembagaan ۱۰, ۱۲۴, ۱۲۷, ۱۷۰-۱۷۱, ۱۹۷, ۲۲۱, ۲۲۳-۲۲۴, ۲۲۶, ۲۳۸
Jemaah Menteri ۲۱, ۲۶, ۲۰۴, ۲۲۵, ۲۴۰, ۲۴۵-۲۴۶
Jurisprudens Watan ۹, ۱۱, ۲۶, ۱۸۴

K

- Kedaulatan Raja-raja Melayu ۱۶, ۱۱۶, ۱۸۵, ۱۹۴, ۱۹۸, ۲۰۱, ۲۰۵, ۲۲۵
kedaulatan undang-undang ۱۰, ۸۵, ۲۳۹, ۲۴۷, ۲۶۳
Kerajaan British ۷۴, ۱۴۳, ۱۸۱-۱۸۲, ۱۹۰, ۲۲۳, ۲۲۸, ۲۵۸, ۲۶۰
Kerajaan Jawa ۵۰, ۵۶, ۵۸, ۹۷
Kerajaan Melayu Tua ۱۲, ۱۴-۱۵, ۳۶, ۴۲-۴۵, ۴۷-۵۲, ۵۴-۵۸, ۶۲, ۹۶-۹۸, ۱۰۴, ۱۱۳-۱۱۴, ۱۱۶
Kesultanan Melayu Melaka ۱۳, ۱۴, ۱۵, ۴۹-۵۰, ۵۲, ۵۵-۵۶, ۵۸-۵۹, ۶۲-۶۴, ۶۷-۶۸, ۷۴, ۸۳, ۹۶, ۱۰۶, ۱۰۸, ۱۱۳-۱۱۴, ۱۱۶, ۲۵۵-۲۵۶

L

- Laporan Jawatankuasa ۱۸۰
Laut Melayu ۱۶, ۶۲, ۱۱۳
Law of the land ۱۸۴, ۲۶۲

M

- mandatori ۵۰, ۹۹, ۱۰۳, ۲۶۳,
mutlak ۱۷۹
Majlis Raja-Raja ۲۱, ۱۴۲, ۱۷۱, ۱۹۳-۱۹۴, ۲۰۳-۲۰۴, ۲۴۴-۲۴۵, ۲۶۱

N

- Nabi Muhammad SAW 14, 61, 103, 108, 255
nationality 18, 19, 121, 128, 132, 145-146, 150, 183, 213-214, 216
Negeri Melayu Bersekutu 30, 115, 120
Negeri Melayu Tidak Bersekutu 115, 120
Negeri Selat 19, 18, 74, 115, 120, 123, 126, 137-139, 165, 228, 257-258

O

- orang Melayu 14, 18, 17-18, 24, 25, 14-16, 18-22, 25-34, 46-47, 52, 60-61, 63, 86, 89, 96-103, 108-111, 115, 120-121, 126, 135-137, 141-142, 167, 183, 185, 190, 192, 194, 201, 209-211, 213, 217-221, 223, 231, 238-240, 254-256, 258, 260-262

P

- Penasihat British 260
Perdana Menteri 204, 248
Perlembagaan Persekutuan 1, 1, 12, 20-21, 22, 6, 16, 32, 99, 101, 111, 121-123, 164, 178, 181-185, 192-193, 197, 202, 206, 208, 213, 225, 228, 230, 232-233, 236, 239, 240, 244-247, 254, 258, 261, 263-264
Prerogatif 59, 65, 194, 201, 224
prinsip kedaulatan 121, 184-185, 246

R

- Ratu Melayu 99
rakyat Raja Melayu 13-14, 19-20, 15, 47, 51, 62-63, 97-100, 103, 114, 120-123, 256
Rasul 12

S

- Sabah dan Sarawak 11, 121-122, 185-186, 194, 209-211, 213, 228, 230-231, 246, 254-255, 258, 260, 262
Semenanjung Emas 17, 35
Semenanjung Tanah Melayu 10, 19-21, 17-18, 42, 49, 55, 57, 62, 86, 114, 122-123, 185-186, 192, 246, 255

Struktur asas ۳۵, ۱۸۴, ۲۰۸, ۲۲۴, ۲۳۳, ۲۴۵, ۲۵۶, ۲۶۱, ۲۶۴
sumber kedaulatan ۱۸۴
Suruhanjaya Reid ۱۴۳, ۱۷۰-۱۷۱, ۱۸۱, ۲۰۰, ۲۱۳, ۲۲۱, ۲۲۳-۲۲۴, ۲۳۴

T

Tana-malayu ۴۳-۴۴
Tong-ya-nong ۴۲
tuntutan ۶۹, ۱۵۶-۱۵۷, ۱۸۵, ۱۹۳, ۱۹۹, ۲۳۰

U

Ugama Islam ۲۴۱
undang-undang Islam ۸۹, ۱۰۶, ۲۰۰-۲۰۱
Undang-Undang Melaka ۱۰۶
undang-undang sivil ۱۹۹
undang-undang watan ۱۸۴, ۲۶۲

W

warganegara Malaysia ۲۱, ۲۶, ۱۲۳, ۲۶۰, ۲۶۳-۲۶۴
wilayah Republik China ۱۸
Wilayah geopolitik ۳, ۵۱, ۵۷

Y

Yang di-Pertuan Agong ۱۳, ۲۱, ۲۶, ۱۸۶, ۱۹۴, ۱۹۷-۱۹۸, ۲۰۳-۲۰۶, ۲۰۸-۲۱۱, ۲۱۳, ۲۲۴-۲۲۵, ۲۲۸, ۲۳۸-۲۴۰, ۲۴۶, ۲۵۰-۲۵۱, ۲۶۱

WATAN BANGSA MALAYSIA

'Malaysia' berpangkal pada 'Melayu'. Nama Malaysia sudahpun digunakan oleh pelayar Eropah sejak awal abad ke-19 untuk merujuk kepada Alam Melayu, iaitu tanah dan gugusan kepulauan Melayu. Buku ini menghuraikan unsur jati diri Melayu dalam kerangka sejarah watan dan undang-undang negara untuk menjawab isu pembinaan negara bangsa Malaysia yang sejahtera.

Sesungguhnya bangsa Malaysia tidak bermula pada 31 Ogos 1957. Tanah Melayu sudah mempunyai kerajaan berdaulat sejak ratusan tahun dan bangsa asalnya dahulu dikenali sebagai rakyat Raja Melayu. Rakyat Raja Melayu terdiri daripada kaum watan yang beragama Islam, dikenali sebagai orang Melayu, kaum watan yang mengamalkan kepercayaan selain agama Islam, dikenali sebagai orang Asli dan mereka yang diperkenankan menjadi rakyat baginda.

Bangsa Melayu itu lebih luas pengertiannya daripada istilah orang Melayu yang difahami sebelum lahirnya Persekutuan Tanah Melayu 1948. Penggunaan istilah bangsa Melayu bagi semua kaum yang diterima sebagai warganegara Persekutuan Tanah Melayu dalam buku ini tidak sekali-kali memprejudiskan kedudukan istimewa orang Melayu dan orang Asli, begitu juga istilah bangsa Malaysia. Di sisi lain, bangsa Malaysia akan mampu memupuk rasa kebersamaan dan inklusiviti dalam masyarakat berbilang kaum dan agama jika setiap unsur negara bangsa itu dihormati. Menghormati unsur negara bangsa Malaysia adalah manifestasi kepada pematuhan prinsip keluhuran perlembagaan dan kedaulatan undang-undang.

ABAD SINERGI SDN. BHD.
Tel: 03-8926 6836 • Fax: 03-8926 3740

Mengira RM120.00